

03.12.2012

Kaj/12

§ 1385

Iltakouluasia: Pyöräilyprojektin johtoryhmän raportti

HEL 2011-010878 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi pyöräilyprojektin johtoryhmän raportin toiminnastaan.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne merkitä tiedoksi pyöräilyprojektin johtoryhmän raportin toiminnastaan.

Esittelijä

Kaupungin strategiaohjelma

Kaupungin strategiaohjelman 2009–2012 yhtenä toimenpiteenä liikennejärjestelmän kehittämisessä kestävien liikennemuotojen edistämiseksi oli asettaa pyöräilyprojekti ja sille toteutusohjelma pyöräilyn kaksinkertaistamisohjelman toteuttamiseksi.

Pyöräilyn kulkumuoto-osuus on valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen mukaan kasvanut Helsingissä vuodesta 2008 seuraavasti:

Vuosi 2008: 6,8 %

Vuosi 2010: 9,0 %

Vuosi 2012: 11,0 %

Keskimäärin helsinkiläiset pyöräilevät 270 kilometriä vuodessa.

Jotta pyöräilyn osuutta kulkumuotona saataisiin edelleen kasvatettua, strategiaohjelmassa oli nimetty kuusi erityisesti kävelyä ja pyöräilyä koskevaa toimenpidettä:

1

Uusien alueiden suunnittelussa luodaan hyvät edellytykset kävelylle ja pyöräilylle

03.12.2012

Kaj/12

2

Asetetaan pyöräilyprojekti ja sille toteutusohjelma pyöräilyn kaksinkertaistamisohjelman toteuttamiseksi.

3

Lisätään pyöräkaistoja.

4

Kävelyalueita lisätään ja pyörätieverkkoa tihennetään.

5

Toteutetaan uusi kaupunkipyöräjärjestelmä.

6

Pyöräilyn markkinointia lisätään.

Pyöräilyprojektin johtoryhmän asettaminen

Kaupunginjohtaja päätti 10.11.2010 (101 §) johtajistokäsittelyssä asettaa pyöräilyprojektin johtoryhmän. Tehtäväksi asetettiin kaupungin strategiaohjelman linjausten mukaisesti koordinoita pyöräilyn kokonaissuunnittelua kaupungissa ja edistää hallintokuntien yhteistyötä pyöräilyn lisäämisessä.

Pyöräilyprojektin kaupunginjohtajatasoisen johtoryhmän lisäksi sille on toiminut kaupunkisuunnitteluviraston, rakennusviraston, liikuntaviraston ja HSL:n edustajista koostunut valmisteleva työryhmä.

Työryhmän tuli saada työnsä valmiiksi vuoden 2012 loppuun mennessä.

Pyöräilyprojektin tavoitteenmäärittely

Pyöräilyprojekti asetti strategisten tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseksi itselleen keskeiset viisi tehtävää: Pyöräteiden suunnitteluohjeen laatiminen; Pyöräteiden rakentamisen ja ylläpidon kehittäminen; Pyöräpysäköinnin kehittäminen; Pyöräkeskuksen toteuttaminen; Markkinointi ja valistus.

Keskeisten tehtävien toteutuminen

Pyöräteiden suunnitteluohje

Kantakaupungin tavoiteverkko 2025, etenemispolku sen toteuttamiseksi sekä suunnitteluohje pyörätieverkon linjaosuuksia varten hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa keväällä 2012.

Risteysjärjestelyiden suunnitteluperiaatteita on työstetty KSV-HKR yhteistyössä, ohje valmistunee vuoden vaihteeseen mennessä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Pyöräteiden rakentamisen ja ylläpidon kehittäminen

Talousarviossa jalankulun ja pyöräilyn väyliin ja siltoihin on varattu vuosittain noin 5 miljoonaa euroa. Määrärahaa ei vielä ole voitu riittävästi kohdentaa tavoiteverkon edistämiseen. Tähän nähdään syiksi mm. prosessin hitaus suunnittelusta toteutukseen ja niukan katutilan uudelleen jakamisen vaikeus pysäköinnin, joukkoliikenteen, viherkaistojen ym. kesken. Esikaupunkialueilla suunnitelmia on myös tarpeen päivittää uusien suunnitteluohjeiden mukaisiksi.

Pyörätieverkon kehittämisen ja ylläpidon ongelmat kohdistuvat asioihin, joiden järjestämiseen kytkeytyy useampi hallintokunta, ensisijaisesti rakennusvirasto ja kaupunkisuunnitteluvirasto. Siksi on tarpeen osoittaa vastuutaho koordinoimaan pyöräliikennejärjestelyjen toteuttamista.

Työryhmä katsoo, että kaupunkisuunnitteluvirasto tulisi vastuuttaa kokonaisuuden suunnitteluun ja toteutuksen ohjaamiseen ja HKR:lle osoitettaisiin vastaavasti resurssit suunnitelmien toteuttamiseen.

Pyöräilyprojektin olisi tärkeää saada aikaan virastojen yhteistyössä valmisteleva ja lautakunnissa hyväksyttävä työohjelma, joka määrittäisi toiminnan eri hallintokuntien osalta. Tällainen työohjelma tulisi laatia kantakaupungin 2020 tavoiteverkon osalta.

Pyöräpysäköinti yleisillä alueilla ja erityisesti liityntäliikenteessä

Polkupyörien liityntäpysäköinnin kehittäminen on Helsingin ja muiden pääkaupunkiseudun kuntien sekä VR:n ja Liikenneviraston yhteishanke, jonka tavoitteena on tarjota polkupyörille turvallisia ja sääsuojattuja säilytystiloja.

Hankkeessa HKL on kehittänyt uudenmallisen pyörätelineen sekä polkupyöräkatoksen ja toteuttaa niiden pilottikohteet. Ensimmäinen pilottikohde hankkeessa on Puotilan metroasema, jossa uusien polkupyörien pysäköintikatosten rakennustyöt ovat käynnistyneet.

Hankkeessa kokeillaan myöhemmin myös uudentyyppistä lukittavaa pyöräsäilytyskaappia, jossa kaapin saa käyttöönsä matkakortilla. Pyöräkaappien pilotti toteutetaan ensi kesänä Vuosaaren metroasemalle.

Työryhmä näkee, että kaupunkisuunnitteluviraston johdolla tulisi vuoden 2013 aikana laatia kokonaisvaltainen pyöräpysäköintisuunnitelma yhteistyössä rakennusviraston ja HKL:n kanssa. Suunnitelman toteuttaminen ja ylläpito tulisi yleisesti HKR:n vastattavaksi, mutta liityntäpysäköinnin osalta HKL:n vastuulle.

Pyöräkeskus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Pyöräkeskuksen ensimmäinen versio toteutettiin pyöräilykaudeksi 2012 Kampin Narinkkatorin laidalle vuokrakonteilla, jotka Metropolia AMK sisusti osana Liikkuvan Arjen Design-projektia (LAD). Keskus palvelee ja neuvoo kaupunkilaisia ja matkailijoita pyörän säilytykseen, vuokraukseen, pikahuoltoon ja pyöräilyreitteihin liittyvissä asioissa.

Pyöräkeskuksen käyttäjiltä kerätyn palautteen mukaan Pyöräkeskus on saanut hyvän vastaanoton; sen vakiinnuttamista ja toiminnan vilkastumista toivotaan. Keskukseen tärkeimpinä palveluina käyttäjät pitivät pyörän huoltomahdollisuutta sekä vaivatonta pyörän säilytystä.

Pyöräkeskuksen jatkon kannalta on tärkeää saada nimetyksi pyöräkeskukselle tai -keskuksille vastuutaho Helsingin kaupungin organisaatioista. Kaupunkisuunnitteluvirasto on toistaiseksi toiminut isäntänä, mutta pysyväluontoinen operatiivinen toiminta ei istu viraston rooliin.

Työryhmä katsoo, että HKL olisi luontevin isäntä pyöräkeskustoiminnalle. Vielä vuonna 2013 on kuitenkin tarkoituksenmukaista edetä nykyisellä toimintamallilla.

Markkinointi ja valistus

Laiturilla järjestetty Fillari -näyttely käynnistyi Helsinki -päivänä ja päättyi elokuun alussa. Keväällä 2012 liikuntavirasto julkisti uudistetun pääkaupunkiseudun kattavan pyöräilykartan.

Helsinki on ehdolla European Cyclists' Federation -järjestön vuoden 2015 konferenssin isäntäkaupungiksi mahdollisena yhteistyökumppaninaan Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL. Konferenssi on suurin Euroopassa alallaan järjestettävä ja on viime vuosina kerännyt noin 1 000 osanottajaa ja toistasataa alustajaa. Helsingin kustannukset kongressista ovat arviolta 300 000 euroa. Maksu erääntyisi erissä alkaen vuonna 2013 ja se on tarkoitus kattaa pyöräilyprojektin määrärahasta.

Työryhmä katsoo, että konferenssin järjestämisestä olisi kokonaisvaltaista etua Helsingille niin itse pyöräilyasian kannalta kuin tapahtumajärjestäjäkaupunkinakin.

Pyöräilyn edistäminen valtuustokaudella 2013-16

Kaupunkipyörät

HKL valmistautuu kaupunkipyöräjärjestelmän osalta tarvittaessa siirtymään uuteen hankesuunnitteluun, sillä aiemmin käyty tarjouskilpailu ei ole tuottanut toivottua tulosta. Vielä selvitetään tammikuun 2013 loppu takarajana, onko hanke toteutettavissa aikaisemmalla mainosrahoitteisella mallilla. Hankesuunnittelun

hankaluudet johtuvat ennen kaikkea mainostilan rajallisuudesta julkisessa tilassa, mutta myös hankkeen uutuus- ja näin markkinointiarvon vähenemisestä.

Työryhmä toteaa, että kaupunkipyöräjärjestelmä tulisikin nähdä joukkoliikennepalveluna, joka on osa matkaketjua ja toimii matkakortilla (rekisteröityminen) kuten muutkin joukkoliikennevälineet. Hankesuunnittelussa lähtökohtana tulisikin pitää sitä, että kysymys on liikenne-, ei mainospalvelun tuottamisesta

Pyöräasemien paikkoja on alustavasti luonnosteltu yhteistyössä ksv:n kanssa. Ensimmäisessä vaiheessa niitä tulisi noin 500 ja toisessa vaiheessa kokonaismäärä olisi noin 1500 pyörää.

Kaupunkipyöräjärjestelmän voi nähdä myös kapasiteetiltaan tehokkaana: laskennallisesti keskimäärin 8 matkaa/pyörä/päivä, minkä vuoksi niiden rahoittaminen on kaupungin näkökulmasta perusteltua.

Liikennelaitosta, joka nähdään vastuutahona kaupunkipyöräjärjestelmän luomisessa, pyydetään valmistelevaan suunnitelma helmikuuhun mennessä, jotta asia saadaan vietyä ajoissa 2014 budjettineuvotteluihin. Vuoden 2013 kulut katetaan pyöräilyprojektin määrärahoista.

Resurssit

Vuoden 2013 talousarviossa jalankulun ja pyöräilyn väyliin osoitettiin kaupunginhallituksen käyttövaroihin pyöräilyn edistämiseen eri hallinnonaloilla 0,8 miljoonaa euroa. Rahojen käyttö koordinoidaan pyöräilyprojektissa. Tämän lisäksi käytettävissä on kuluvalta vuodelta säästynyt 0,1 miljoonaa euroa.

Jalankulun ja pyöräilyn väyliin on vuodelle 2013 osoitettu 4,54 miljoonaa euroa ja jalankulun ja pyöräilyn siltoihin 1,98 miljoonaa euroa. Investointiohjelmassa vuosiksi 2013-2017 pyöräilyn ja jalankulun väyliin on osoitettu ensi vuoden jälkeen keskimäärin noin 3,3-3,5 miljoonaa euroa ja pyöräilyn ja jalankulun siltoihin vastaavasti noin 2,0-2,5 euroa.

Jatkomenettely

Jatkossa pyöräilyprojektin esitetään toimivan nykyisten organisaatorakenteiden puitteissa. Pyöräilyn edistämisen koordinaatio tapahtuu jatkossa kaupunkisuunnitteluvirastossa.

Kaupunkisuunnitteluvirasto yhdessä HKR:n ja HKL:n kanssa kohdentaa pyöräilyprojektin edistämiseen osoitetut määrärahat. Kaupunkisuunnitteluvirasto myös laatii investointisuunnitelmat pyöräväylien kehittämiseksi ja pyöräpysäköinnin kaupunkitasoisen

03.12.2012

Kaj/12

kehittämishjelman. Pyöräilyprojektin johtoryhmä nimetään edellä mainittujen virastojen edustajista.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi